

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia. Esityksen mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen vuonna 2020 maksettavaksi säädetty lisäys kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksista aiheutuvan kaksinkertaisen vaikutuksen poistamiseksi maksettaisiin kunnille jo vuonna 2019. Kyseessä on 237 miljoonan euron kertakorvaus, joka maksettaisiin kunnille tasasuuruisesti 43,22 euroa asukasta kohden.

Esityksen tavoitteena on parantaa kuntien haastavaa taloudellista tilannetta vuonna 2019.

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian siten, että valtionosuuden lisäys maksettaisiin kunnille kuluvan vuoden marras- tai joulukuussa.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Esitys perustuu hallituksen budjettiriihen 17.9.2019 yhteydessä tehtyyn päätökseen. Esityksen tarkoituksena on helpottaa kuntien erittäin haastavaa taloustilannetta vuonna 2019. Painetta kuntatalouden vahvistamiseen ovat lisänneet ennakonpidätysmenettelyn muutokset ja tulorekisterin ilmoitusongelmat, joiden johdosta osa kuntien verotulojen maksatuksesta siirtyy vuodelle 2020.

Voimassa olevan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n 8 momentin mukaan vuonna 2020 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen lisätään 43,22 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukyky sopimuksen toteuttamisesta aiheutuvan kaksinkertaisen vähennyksen huomioon ottamiseen. Määrältään 237 miljoonan euron kertakorvauksella kompensoidaan yhdellä kertaa työmarkkinajärjestöjen 29 päivänä helmikuuta 2016 tekemään kilpailukyky sopimukseen sisältyvistä lomarahaleikkauksista aiheutuva kaksinkertainen vaikutus valtion ja kuntien välisissä kustannustenjaon tarkistuksissa vuosien 2019—2022 ajalta.

Edellä mainittua momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kyseessä oleva 237 miljoonan euron lisäys tehdään jo vuoden 2019 valtionosuuteen. Valtionosuuden lisäys toteutettaisiin tasasuuruisesti lisäämällä kuntien valtionosuutta 43,22 euroa asukasta kohti. Tämä perustuu siihen, että myös kilpailukyky sopimukseen liittyvää kustannussäästöä vastaava vähennys kunnille on otettu huomioon tasasuuruisesti euroa per asukas -periaatteella.

2 Esityksen vaikutukset

Esityksellä parannetaan kuntien taloudellista tilannetta vuonna 2019, jolloin erityisesti verotuksen jaksotuksen muutos ja tulorekisteriin liittyvät ongelmat ovat aiheuttaneet haasteita kuntataloudelle.

Esitys voi myös osaltaan vaikuttaa siihen, etteivät arviointimenettelyn kriteerit täyty yksittäisissä kunnissa esimerkiksi verotulojen jaksotuksen muutoksen aiheuttaman tilapäisen alijäämän vuoksi.

Muutoksen seurauksena kuntien valtionosuuden maksamista koskevia päätöksiä muutettaisiin siten, että lisäys otettaisiin huomioon valtionosuuksien marras- tai joulukuun maksatuksessa. Vaikka määräraha olisi kuntien käytössä vasta marras-joulukuussa, se kirjattaisiin kuntien tämän vuoden tuloksi ja parantaisi kuntatalouden tulosta.

3 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osastolla. Esitys on käsitelty kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian kuluvan vuoden aikana. Lain voimaantuloajankohdasta riippuen kunnan peruspalvelujen valtionosuuden lisäys maksettaisiin kunnille joko kahtena eränä marras- ja joulukuussa 2019 tai yhtenä eränä joulukuussa 2019.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 36 §:n 8 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1236/2018, seuraavasti;

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen lisätään 43,22 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykysovimuksen toteuttamisesta aiheutuvan kaksinkertaisen vähennyksen huomioon ottamiseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2019

Pääministeri

Antti Rinne

Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 36 §:n 8 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1236/2018, seuraavasti;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

36 §

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuonna 2020 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen lisätään 43,22 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukyky sopimuksen toteuttamisesta aiheutuvan kaksinkertaisen vähennyksen huomioon ottamiseen.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen lisätään 43,22 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukyky sopimuksen toteuttamisesta aiheutuvan kaksinkertaisen vähennyksen huomioon ottamiseen.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*